

Revisionsplan 2023, Regionens revisorer

Inledning

Revisionsplanen för 2023 innehåller förutom en beskrivning av revisionens uppdrag även årets planerade granskningar utifrån genomförd riskbedömning. Revisionsplanen är flexibel och kan förändras eller omprioriteras under revisionsåret för att vid behov kunna hantera ändrade förutsättningar eller oförutsedda händelser.

Revisionens uppdrag

Revisorerna är fullmäktiges demokratiska kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i regionen och pröva ansvarstagandet. Revisionen har en central roll när det gäller att säkerställa insynen i och kontrollen av all verksamhet som regionen ansvarar för. Den kommunala revisionen är oberoende och granskar på fullmäktiges uppdrag och därigenom indirekt också för medborgarna.

Varje revisor är oberoende i förhållande till såväl granskade verksamheter som till uppdragsgivaren Regionfullmäktige. Opartiskhet och saklighet ska genomsyra revisorernas agerande, bedömningar och uttalanden. Revisorerna eftersträvar öppenhet och tillgänglighet i sin granskning och kommunikation med fullmäktige, granskade verksamheter, medborgare samt media. Revisorernas rapporter publiceras löpande på regionens hemsida.

Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om verksamheten följer fullmäktiges beslut och om verksamheten uppnår de politiska målen inom givna ekonomiska ramar och är ändamålsenlig. En väsentlig uppgift är även att främja arbetet med styrning och kontroll.

Samverkan Regionfullmäktige – regionens revisorer

I en gemensam strävan att upprätthålla en konstruktiv dialog träffas Regionfullmäktiges presidium och revisorsgruppens presidium minst två gånger per år.

Vid vårmötet behandlas slutrevisionen och revisorernas budgetförslag för nästkommande år. Höstmötet har som utgångspunkt att informera om årets iakttagelser och bedömning av delårsrapporten samt planeringen inför kommande revisionsår.

Regionfullmäktige får löpande information under året genom att revisionens rapporter överlämnas till fullmäktige och att revisorerna medverkar vid fullmäktigesammanträdena under punkten ”aktuellt från revisionen” då granskningsrapporter presenteras i fullmäktige. Styrelsen alternativt berörd nämnd presenterar vid samma tillfälle sina svar på granskningsrapporterna.

Revisionens organisation

Regionen har sju förtroendevalda revisorer valda av Regionfullmäktige. Revisorsgruppen har även ansvar för den förvaltning som har samband med revisionsverksamheten.

Regionfullmäktige svarar för att revisionen har tillräckliga resurser att genomföra revisionsuppdraget enligt kommunallagen och god revisionssed. Revisorernas oberoende markeras genom att revisorernas budget bereds av Regionfullmäktiges presidium. Däremot styr inte Regionfullmäktige revisorernas granskningsarbete.

Revisorernas oberoende stärks genom kravet på att de ska biträdas av sakkunniga som de själva väljer och anlitar i den omfattning som behövs för att fullgöra granskningen enligt god revisionssed.

Revisionskontoret biträder revisorerna i deras arbete. Revisionskontoret ansvarar för ledning och avrapportering av den samlade yrkesrevisionen i regionen enligt vad som följer av kommunallagen, god sed för revision i kommunal verksamhet och regionens revisionsreglemente. I arbetet samverkar kontorets yrkesrevisorer med externt upphandlad expertis.

Så här arbetar revisionen – revisionsprocessen

Revisionsprocessen omfattar hela det arbete som revisorerna gör under ett revisionsår från riskanalys och planering av granskningsinsatser till uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionsprocessen är avslutad när fullmäktige fattat beslut i ansvarsfrågan.

Riskanalys och planering

Enligt kommunallagen ska revisorerna årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Med all verksamhet avses den verksamhet som bedrivs inom Regionstyrelsens, nämndernas och fullmäktigeberedningars respektive ansvarsområden. Verksamheten kan bedrivas i egen regi, i samverkansformer eller med privata utförare.

Enligt lagen ska revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig. Utgångspunkten för revisorernas granskning är de mål, beslut och riktlinjer som Regionfullmäktige fastställt för den verksamhet som sty-

relse och nämnder ska genomföra samt gällande lagstiftning och andra föreskrifter. Granskningen är inriktad på såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Revisorernas uppdrag enligt kommunallagen är omfattande och måste avgränsas med hänsyn till de resurser som revisionen förfogar över. Revisorerna har därför fastställt en granskningsstrategi som ska ligga till grund för prioriteringarna i revisionsarbetet. Strategin ses över årligen.

För att genomföra revisionsuppdraget, och för att med säkerhet kunna uttala sig i ansvarsfrågan, måste revisorerna prioritera och planera sina revisionsinsatser utifrån genomförd riskbedömning. Syftet är att identifiera de största riskerna som finns inom verksamheter, funktioner och processer i regionen. Riskanalysen ger underlag för att prioritera vilka granskningsinsatser som ska inrymmas i revisionsplanen. Prioriteringarna ska bidra till att säkerställa revisorernas bedömningar i ansvarsprövningen. Riskanalysen och prioriteringarna syftar till att revisorerna ska få det faktaunderlag som de behöver för att med rimlig säkerhet kunna göra uttalande i revisionsberättelsen.

Under hösten 2022 har revisorerna genomfört en riskanalys för regionens verksamhet. De identifierade riskerna har därefter bedömts efter konsekvenser för bl.a. verksamhet, ekonomi och politik/förtroende. Revisorerna har bedömt vilka hinder, hot eller risker som finns i verksamheten och hur betydande dessa är och hur sannolikt att de existerar eller kommer att inträffa.

Revisionsplanen 2023 utgår från revisorernas riskbedömning där ett antal områden preciserats där särskilda granskningar behöver genomföras. Dessa områden har legat till grund för planeringen, se avsnitt Granskningar revisionsåret 2023. Förändrade förutsättningar eller resultat av genomförda granskningar kan medföra att revisionsplanen förändras.

Årlig granskning

Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport. Vidare ingår uppföljning av tidigare genomförda granskningar.

Grundläggande granskning

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende regionens nämnder samt beredningar. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser och ger underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse (resultat, prestationer m.m.).

Fördjupad granskning

Den grundläggande granskningen kompletteras med fördjupad granskning som syftar till att fördjupat granska och bedöma om verksamheten lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för

verksamheten. Den fördjupade granskningen kan även avse fördjupningar som intern kontroll inom områden som personal, ekonomi och redovisning. Den fördjupade granskningen genomförs som projekt och avrapporteras i särskilda projektrapporter.

Behovet av fördjupade granskningar utgår från de områden som identifierats i genomförd riskbedömning. Utifrån dessa områden preciseras ett antal förstudier eller revisionsprojekt. För att kunna identifiera vilket djup en granskning kan tänkas kräva bör projekt (där det inte redan finns tillräckligt med underlag) generellt föregås av en avgränsad förstudie. Förstudien ska ge svar på om, och i så fall på vilket sätt, och när i tiden ett revisionsprojekt ska genomföras. En förstudie är till skillnad från ett projekt inte i första hand inriktad som underlag för årets ansvarsprövning utan för att bättre planera kommande granskning.

Revisionsprojekt kan även beslutas direkt i samband med revisionsplanen, utan föregående förstudie. Detta gäller exempelvis områden som revisorerna tidigare granskat och där problembilden är klar. Granskningarna kan genomföras av revisionskontoret eller av konsulter. Vissa granskningar genomförs gemensamt eller parallellt med länets kommuner och/eller de regioner som ingår i sjukvårdsregionen.

I samband med att en projektrapport behandlas beslutar revisorsgruppen vilka frågor de särskilt vill lyfta till ansvarig nämnd och Regionstyrelsen. Då svar i vissa frågor är angelägna, begärs yttranden. Tillsammans med beslutet i revisorsgruppen överlämnas projektrapporten till ansvarig nämnd.

Bevakning

Revisorerna bevakar löpande områden som är av betydelse för revisorernas uppdrag, vilket inte behöver resultera i en rapport utan kan leda till träffar med Regionstyrelsen/nämnder och/eller tjänstemän m.m.

Uppföljning av tidigare granskningar

Revisorerna följer regelbundet upp tidigare genomförda granskningsinsatser. Syftet är att bedöma vilka åtgärder som vidtagits med anledning av revisorernas granskning. Uppföljningen ger underlag för att bedöma om det finns anledning till förnyad granskning och ligger även till grund för riskbedömningen inför kommande års revisionsplanering.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Revisorerna granskar årligen delårsrapport och årsredovisning. Omfattning och inriktning på dessa granskningar är till stor del beroende på den bedömning som gjorts vid såväl den grundläggande som fördjupade granskningen av regionens system och rutiner.

Syftet med granskningarna är att verifiera om redovisningen ger en rättvisande bild av verksamhet och ekonomi. Såväl den finansiella redovisningen som redovisningen av regionens verksamhet i förvaltningsberättelsen ingår inklusive bedömning av måluppfyllelse. Granskningen genomförs dels under löpande år, dels i samband med granskning av delårsrapport och årsre-

dovisning. Under löpande år genomförs normalt revision av intern kontroll i processer och rutiner som syftar till att ge underlag för uttalande om räkenskaperna och redovisningen i förvaltningsberättelsen. En väl fungerande intern kontroll i redovisningens system och rutiner är en förutsättning för att de finansiella rapporterna motsvarar de krav som ställs i lag och övrig normgivning.

Revisorernas prövning och bedömning

Revisorerna avslutar årets granskning med att upprätta och lämna en revisionsberättelse till fullmäktige. Med resultatet av de granskningar som genomförts prövar revisorerna om Regionstyrelsen, nämnder och fullmäktigeberedningar har fullgjort sina uppdrag. Revisorerna bedömer om anmärkning ska riktas och om ansvarsfrihet ska tillstyrkas eller avstyrkas. Revisorernas bedömning i ansvarsfrågan förmedlas till fullmäktige i form av ett särskilt uttalande i revisionsberättelsen.

Grunderna för revisorernas kritik utgörs bland annat av: bristande målpåfyllelse, ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige eller i föreskrifter, bristande styrning, ledning, uppföljning och kontroll, otillräcklig beredning av ärenden, ej rättvisande redovisning.

Revisorerna bedömer också om årsredovisningen är rättvisande och kan godkännas och gör ett särskilt uttalande om detta i revisionsberättelsen.

Revisionens kvalitetssäkring

Samarbetsorganet STAREV¹ har utarbetat en vägledning, i form av en checklista för kvalitetssäkring, utifrån vad som anges i God revisionsse i kommunal verksamhet. Checklistan innehåller inte bara vad som är viktigt att kvalitetssäkra, utan också hur det bör ske.

Syftet med kvalitetssäkring är att säkerställa att revisionens mål uppfylls och att revisionen fullgör sitt uppdrag. Kvalitetssäkring omfattar aktiviteter i revisionsprocessen och att dessa håller en hög kvalitet som ytterst leder till att uttalanden i revisionsberättelser/granskningsrapporter är väl underbyggda. Kvalitetssäkringen ska säkerställa att granskningen har nödvändig yrkesmässig och metodisk kvalitet.

Granskningar revisionsåret 2023

Granskningsarbetet kommer främst att genomföras under 2023 och avslutas med granskning av årsredovisningen under mars-april 2024.

¹ Samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner och regioner där det finns egna revisionskontor

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen omfattar flera steg och genomförs löpande under revisionsåret genom att bland annat genom att löpande ta del av grundläggande dokument t.ex. Regionplan 2023, reglementen och riktlinjer, delegationsordning, ekonomi och verksamhetsrapportering, intern kontrollplan, beslutsunderlag och protokoll, delårsrapport samt årsredovisning. Därutöver kommer revisorerna att ha dialog med ansvariga nämnder framför allt om mål, uppdrag och ansvar, styrning och resultat.

Syftet med granskningen är att bedöma att nämnderna har uppnått, fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Vidare att nämndens system för styrning, uppföljning och intern kontroll bygger på en helhetssyn samt säkerställer en ändamålsenlig verksamhet och god ekonomisk hushållning.

Regionstyrelsen har en särställning bland nämnderna genom att lagstiftaren förutsätter att den har en ledande och samordnande roll. Ett väsentligt uppdrag är att för varje år bedöma hur styrelsen leder och samordnar förvaltningen av regionens angelägenheter och har uppsikt över övriga nämnders verksamhet.

Fördjupade granskningar

Utifrån genomförd riskbedömning har revisorerna beslutat om ett antal fördjupade granskningar som ska genomföras under 2023. Fördjupningarna är komplement till den grundläggande granskningen. Revisorerna har uppmärksammat behov av granskning bl.a. avseende återhämtning efter pandemin, fastighetsunderhåll, 1177 i egen regi, agenda 2030 samt psykiatrin.

Tillsammans med de värmländska kommunerna görs årligen en gemensam granskning. Under 2023 kan Granskning av samverkan mellan kommunerna och regionen avseende missbruksvård komma att göras.

Uppföljningar och förstudier

Enligt God revisionssed, ska det genomföras uppföljningar av tidigare granskningar. De granskningar som tidsmässigt är aktuella för uppföljning 2023 är bl.a. operationsverksamheten samt förlossningsvården.

Bevakningsområden

Revisorerna bevakar löpande områden som är av betydelse för revisorernas uppdrag. Bevakning kan leda till träffar med ansvariga, förstudier m.m.

Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Delårsrapporten kommer att granskas översiktligt i förhållande till lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och rekommendationer utgivna av Rådet för kommunal redovisning (RKR). Utgångspunkten för

granskningen är kommunallagen och de riktlinjer som tagit fram av Sveriges Kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen redovisas i särskild rapport och är underlag för revisorernas bedömning av om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen av årsredovisningen i förhållande till kraven i LKBR och RKR:s rekommendationer samt SKYREV:s riktlinjer. Granskningen dokumenteras i en rapport som utgör underlag för revisorernas bedömning av om resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut och om årsredovisningen kan godkännas.

Beslut: Revisorerna 2023-02-23